

مۇندەرىجە

سىياسى نەزەرىيە تەتقىقاتى

ئاساسىي قانلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ سىياسىي رولىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا.....ئالسىنۇر ئابلىز 1
 «ئۈچكە ۋەكىللىك قىلىش» مۇھىم ئىدىيىسىنىڭ ئىلمىي مەنتىقىسى توغرىسىدا.....پاتىگۈل سىيىت 5
 «ئۈچكە ۋەكىللىك قىلىش» مۇھىم ئىدىيىسىنىڭ ئالاھىدىلىكى ھەققىدە..... مۇنرە مۇھەممەد ئايشەمگۈل ئايۇپ 8

قىسقىسىدا، قانۇن تەتقىقاتى

قانۇن بويىچە نەشر قىلىش، تارقىتىش مەنئىي قىلىنىدىغان ئەسەرلەرنىڭ دائىرىسى توغرىسىدا.....ئامانجان تىلىۋالدى 11
 ياش-ئۆسمۈرلەرنىڭ جىنايەت ئۆتكۈزۈشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش توغرىسىدا.....قاۋۇلجان ئەزىز 14
 رايونىمىز كارخانىلىرى پەن-تېخنىكىدا يېڭىلىق يارىتىشتا ساقلىنىدىغان مەسىلىلەر ۋە ھەل قىلىش تەدبىرلىرى.....ئوسمان نىياز 19
 بازار تەرتىپىنى قېلىپلاشتۇرۇش - بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈشنىڭ مۇھىم كاپالىتى.....ئۆمەر تىلەم 23
 شىنجاڭدا مۇھىت ئاسراش جەھەتتە ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ۋە ئۇنى ھەل قىلىشنىڭ تەدبىرلىرى..... پەرىدە مۇھەممەت 26
 مۇھىتقا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىللار ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى توغرىسىدا.....ئادالەت ئىمىنجان 31

تارىخ، مەدەنىيەت، دىن تەتقىقاتى

ئوتتۇرا ئاسىيادىكى جۇڭگو كۆچمەنلىرى ..... جى داچۈن 35
 ئوتتۇرا ئەسىردىكى ئۇيغۇر سودىسى ۋە مەدەنىيەت جەھەتتە ئېچىۋېتىش توغرىسىدا.....ھەبىبۇللا خوجا لەمجىنى 46

شۇ ئۇقار

ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ
 نەشر ئەپكارى

2004 - يىللىق 1 - سان
 (ئومۇمىي 90 - سان)

پەسىللىك ئۈنۋېرسال
 ئىلمىي ژۇرنال

ھەر پەسىلنىڭ ئاخىرى ئېيىنىڭ
 5 - كۈنى نەشرىدىن چىقىدۇ

باش مۇھەررىر:
 ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن ماسئۇل مۇھەررىر:
 ئابلىز مامۇت

بۇ ساننىڭ ئىجرائىي ئەھلى:
 بەرھات غاپپار

كوررېكتور:
 رۇقىيە سىدىق

- «باي» دېگەن يەر نامىنىڭ كېلىپ چىقىشى توغرىسىدا..... خوجا نىياز مۇھەممەدجان مۆمىن 54
 ئىسلام دىنىنىڭ قەشقەر رايونىغا تارقىلىشىنىڭ يىل دەۋرى توغرىسىدا يېڭى ئىزدىنىش..... ئەلى غۇپۇر 58
 مىللىي ئۆرپ-ئادەت يادىكارلىقلىرى ۋە ئۇلارنى مۇھاپىزەت قىلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشنىڭ زۆرۈرلۈكى
 توغرىسىدا..... رەيھانگۈل مۇھەممەت 63
 ئىككى خىل ئەنئەنىۋى مەدەنىيەتنىكى «دۇنيا» ئۇقۇمى ھەققىدە..... ئابلىكىم ئالاۋۇدۇن 66
 ئۇيغۇر كىشى ئىسىملىرىنىڭ بەرلىك ئالاھىدىلىكى ۋە ئىجتىمائىيلىقى.....
 مۇتەللىپ سىدىق قاھىرى 73

تىل - گەدەبىيات تەتقىقاتى

- «قوش تىللىق» بولۇش ھەم «كۆپ تىللىق» بولۇشنىڭ مۇھىملىقى ۋە ساقلىنىۋاتقان
 مەسىلىلەر..... غەيرەت ئابدۇرەھمان ئوزغار 77
 ئەدەبىيات تىلشۇناسلىقى ھەققىدە..... كۈرەش تاھىر 84
 ئىدىئوملار بىلەن ئادەت سۆزلىرىنىڭ پەرقى توغرىسىدا..... ئابدۇراخمان قۇربان 90
 زوردۇن سابىر پروزىچىلىقنىڭ بۈگۈنكى زامان ئۇيغۇر پروزىچىلىقىدا تۇتقان ئورنى ۋە مۇۋەپپەقىيىتى
 94..... شاۋكەت ئېلاخۇن
 «قىسسەسۇل ئەنبىيا» دىكى ئىسكەندەر زۇلقەرنەين قىسسەسىگە بىر نەزەر..... ئايگۈل ئابدۇرېھىم 101
 ئەدەبىيات بىلەن باشقا ئىجتىمائىي ئاڭ فورماتسىيىلىرىنىڭ مۇناسىۋىتى ھەققىدە.....
 كىرىس ۋە چىقىش يولى..... مەلىكە ئابدۇرېھىم 105
 108.....
 دەۋر تەرەققىياتى ۋە ستۇدېنتلار مەسئۇلىيىتى..... مۇكەررەم مۈلۈكھاجى 122

ش ئۇ ئار ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ نەشر ئەپكارى

2004- يىللىق 2 - سان (ئومۇمىي 91-سان)

پەسىللىك ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ژۇرنال

ھەر پەسىلنىڭ ئاخىرقى ئېيىنىڭ 5-كۈنى نەشرىدىن چىقىدۇ

باش مۇھەررىر: ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىز مامۇت

بۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى: دىلارە خەست

مۇندەرىجە

سىياسىي نەزەرىيە، قانۇن تەتقىقاتى

- دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن
ئىزدەش توغرىسىدىكى بايانلىرى ھەققىدە قىسقىچە مۇلاھىزە.....قەلبىنۇر قاسىم 1
ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قانۇن-ئۈزۈم بايلىقىنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش توغرىسىدا
5.....فەردۇن پەتتار
خەلقئارا كىشىلىك ھوقۇق قانۇنىدىكى دۆلەتنىڭ مەجبۇرىيەتلىرى توغرىسىدا.....ئىليار ئابلىز 11
باش-ئۆسمۈرلەرنىڭ جىنايەت ئۆتكۈزۈشىدىكى پىسخىك ئامىللار
ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى.....رۇقىيە غوجى باھار قازاقبەك 16

ئىقتىساد تەتقىقاتى

- شىنجاڭنىڭ شەھەر-يېزىلىرىدىكى ئىككى مەنبەلىك ئىقتىساد قۇرۇلمىسىنى
ئۆزگەرتىشنى تېزلىتىش مەسىلىسى توغرىسىدا مۇلاھىزە.....ئابدۇرازاق تۆمۈر 20
شىنجاڭنىڭ ناھىيە رايون ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىش توغرىسىدا.....دىلمۇرات ھوشۇر 26
يېزىلاردىكى ئېشىنچە ئەمگەك كۈچىنى مۇۋاپىق يۆتكەشنىڭ دېھقانلار
كىرىمىگە بولغان تەسىرى توغرىسىدا.....ئارزىگۈل ئەرىشىدىن 30

تارىخ، دىن تەتقىقاتى

- شىنجاڭنىڭ قەدىمكى بىناكارلىقى ھەققىدە قىسقىچە بايان.....دىلمۇرات تۇردى ياقۇپ ھوشۇر 33
شىنجاڭ يېقىنقى زامان تارىخىدىكى ئۇيغۇر ئىسلام دىنىنىڭ ئالاھىدىلىكى.....ئەخمەتجان ھەسەن 38
ئوتتۇرا ئەسىردىكى ئۇيغۇر سودىسى ۋە مەدەنىيەت جەھەتتە ئېچىۋېتىش توغرىسىدا.....
43.....ھەبىبۇللا خوجا لەمجىنى

تىل - ئەدەبىيات تەتقىقاتى

- ئىدىقۇت ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدىكى ئالاھىدىلىكلەر..... ئىسمايىل تۆمۈرى 52
ئەرەب ئارۇزىنىڭ پارس- تاجىك شېئىرىيىتىگە تەدبىقلىنىشى..... زەمىر سەئىدۇللازادە 57
خەنزۇ ئەدەبىياتىنىڭ ئۇيغۇر ئەدەبىياتىغا كۆرسەتكەن تەسىرى ھەققىدە قىسقىچە مۇلاھىزە.....
ھەبىبۇللا ئابدۇسالام 64
شېئىردا ئاھاڭدارلىق..... ھاشىم تۆمۈر 71
ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقامىنىڭ تىلى ۋە بەدىئىي ئالاھىدىلىكى..... ئېزىجان ھەسەن 73
نەزمىي ئەسەرلەر تىلى بىلەن نەسرىي ئەسەرلەر تىلىدىكى پەرقلەر توغرىسىدا..... ياسىن نۇرسۇن ئۇلتاش 79
«ئۆچمەس ئىزلار» رومانىنىڭ تىل ئالاھىدىلىكى..... ئايشەمگۈل ئابدۇرېشىت 85
ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرىنىڭ كېلىپ چىقىشى توغرىسىدا قايتا ئىزدىنىش..... زۈمرەت غاپپار 92
خوتەن دىئالېكتى كېرىيە شىۋىسىدىكى بىر قىسىم پېئىللار توغرىسىدا.....
مەريەم مەتتۇرسۇن ئايجامال مەتتۇرسۇن 97
تور ئەدەبىياتى ۋە ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ تورلىشىشى..... ئىمام موللاخۇن 102

مائارىپ، مەدەنىيەت تەتقىقاتى

- غەربىي رايونلارنى كەڭ ئېچىش ۋە مىللىي ئالىي مائارىپ..... ھەبىبۇللا خوجا 105
ئەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردىكى ئالىي مائارىپ: كىرىس ۋە چىقىش بولى..... 109
«قۇتادغۇبىلىك» تىكى پەن، مائارىپقا دائىر كۆز قاراشلار..... گۈلشەن نىياز تاھىرجان سىدىق 116
ئۇيغۇرلارنىڭ ئەتلەس كۆڭلەك ئۈسسۈلى توغرىسىدا..... پەرھات سالى 120
تىل- يېزىق مۇھەررىرلىرىنىڭ ساپاسى ھەققىدە..... ئادىل ئابلەت 123

ئاپتورلار سەمگە:

- زۇرنىلىمىزغا ماقالە ئەۋەتمەكچى بولسىڭىز تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىڭ:
1. زۇرنىلىمىزغا ئەۋەتىلگەن ماقالىلەرنىڭ سانى كۆپ، راستخوت ۋە ئادەم كۈچى چەكلىك بولغاچقا ماقالە قايتۇرۇلمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ كۆپىيە ساقلىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز.
  2. ئاپتورلارنىڭ ئامال بار ماقالىنى كومپيۇتېردا ئۇرغۇزۇپ، يۇمشاق دېسكىنى قوشۇپ ئەۋەتىپ بېرىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.
  3. ئاپتورلار بىلەن ئالاقىلىشىشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، ئادرېس ۋە تېلېفون نومۇرىنى ماقالىغا تولۇق، ئېنىق يېزىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. خىزمىتىمىزگە ماسلاشقايسىزىلەر! ماقالە ئەۋەتىڭ! مۇشتەرى بولۇڭ!

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تەتقىقاتى» ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى

ش ئۇ ئار ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ نەشر ئەپكارى

2004- يىللىق 3 - سان (ئومۇمىي 92-سان)

پەسىللىك ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ژۇرنال

ھەر پەسىلنىڭ ئاخىرقى ئېيىنىڭ 5-كۈنى نەشرىدىن چىقىدۇ

باش مۇھەررىر: ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىز مامۇت

بۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى: مۇھەممەدجان مۆمىن

مۇندەرىجە

سىياسىي نەزەرىيە، قانۇن تەتقىقاتى

- ئىلمىي تەرەققىيات قارشىنى تۇرغۇزۇپ، شىنجاڭنىڭ زور تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش... ئىسمائىل تىلىۋالدى 1
- دېڭ شياۋپىڭنىڭ مىللەت نەزەرىيىسى — ماركسىزىملىق مىللەت نەزەرىيىسىنىڭ يېڭى تەرەققىياتى... ئاۋۇت توختى 11
- خەلق ئىچىدىكى زىددىيەتنىڭ شىنجاڭدىكى ئىپادىلىنىش شەكلى ئۈستىدە قىسقىچە مۇلاھىزە... ئالىنۇر ئابلىز 17
- دۆلىتىمىزنىڭ مەمۇرىي ئىجازەت ئەمەلىيىتىدە ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ۋە «مەمۇرىي ئىجازەت قانۇنى» نى يولغا قويۇشنىڭ ئەھمىيىتى... م. مۇھەممەد نۇر 21
- دەۋادىكى دەلىل-ئىسپاتنىڭ ئۆلچىمى ھەققىدە... ئازادەم سېلىم 25

ئىقتىساد تەتقىقاتى

- يېزىلاردا ئومۇميۈزلۈك ھاللىق جەمئىيەت بەرپا قىلىشتىكى بەزى قىيىن مەسىلىلەر ۋە ئۇنى ھەل قىلىش تەدبىرلىرى توغرىسىدا قىسقىچە مۇلاھىزە... ئا. ئەھمەد زىيائى ئە. ھىدايتۇللا 30
- ئاپتونوم رايونىمىزدىكى خۇسۇسىي كارخانىلارنىڭ ئادەم كۈچى بايلىق مەنبەسىنى ئېچىش توغرىسىدا مۇلاھىزە... ئادەت ئابلىز 36
- دۆلىتىمىز WTO غا كىرگەندىن كېيىن، كارخانا گۇرۇھىنىڭ مالىيە شىركىتى دۇچ كېلىۋاتقان مەسىلىلەر ۋە ھەل قىلىش تەدبىرلىرى توغرىسىدا... مەمتىمىن مۇسا 39
- ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سانائەتلىشىشى توغرىسىدا قىسقىچە مۇلاھىزە... بەختيار ئابدۇشۈكۈر 43
- بىلىم ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدا... مېجىت قادىر 47

تارىخ، مەدەنىيەت، دىن تەتقىقاتى

- شىنجاڭدىكى «ئابدال» قوۋمى ئۈستىدە تەتقىقات.....ئەلى غوپۇر 49
 قەدىمكى ئۇدۇننىڭ شەھەر مەدەنىيىتى توغرىسىدا.....توختى نىياز تۇرسۇن 54
 ئۇيغۇرلارنىڭ ئەنئەنىۋى ياغاچچىلىق ھۈنەر-سەنئىتى.....جۈرئەت ئابدۇجېلىل 63
 ئىسلام دىنىدىكى خاۋارىجلار توغرىسىدا.....پەرھات غاپپار 69
 ئىسلام دىنى ۋە ئۇنىڭ شىنجاڭ رايونىدا ئوينىغان رولى ھەققىدە.....ئابدۇرېقىپ داموللا ھاجى 74

تىل- ئەدەبىيات تەتقىقاتى

- «دىۋانۇ لۇغانىت تۈرك» ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئىندېكسلار توغرىسىدا.....سابىت روزى 78
 «تارىخىي ھەمىدى» دىكى ئۇيغۇر تىلىغا ئائىت پاكىتلار توغرىسىدا.....ئابدۇرەئوپ پولات 85
 ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلى دىئالېكت-شېۋىلىرى لېكسىكىدا
 شەيئىلەرگە ئات قويۇش ئۇسۇلى.....كۈرەش تاھىر 90
 ئەدەبىياتتىكى تىل ئامىلى توغرىسىدا.....تۇرنىسا روزى 96
 ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ بۈگۈنكى زامان دەۋرى ۋە ئۇنى
 ئىلمىي ئاتاش مەسىلىسى .....كېرىمجان ئابدۇرېھىم 100
 گۇڭگا شېئىر ھادىسىسى .....مامبەت تۇردى 104
 ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى ۋە «نەزىمنامە» .....ئابلىكىم ئالاۋۇدۇن رەھىمە مۇھەممەت 112
 ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىنىڭ ئۈچ ئالاھىدە دەۋرى.....گۈلشەن بەسىر 120
 ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى خەۋىرى.....124

ئاپتورلار سەمگە:

- ژۇرنىلىمىزغا ماقالە ئەۋەتمەكچى بولسىڭىز تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىڭ:
1. ژۇرنىلىمىزغا ئەۋەتىلگەن ماقالىلەرنىڭ سانى كۆپ، راستخوت ۋە ئادەم كۈچى چەكلىك بولغاچقا ماقالە قايتۇرۇلمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ كۆپىيە ساقلىشىنى تەۋسىيە قىلىمىز.
  2. ئاپتورلارنىڭ ماقالىنى كومپيۇتېردا ئۇرغۇزۇپ، يۇمشاق دېسكىسى بىلەن بىللە ئەۋەتىپ بېرىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.
  3. ئالاقىلىشىشقا قولايلىق بولسۇن ئۈچۈن، ئاپتورلارنىڭ ئادرېس ۋە تېلېفون نومۇرىنى ماقالىغا تولۇق، ئېنىق يېزىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. خىزمىتىمىزگە ماسلاشقاپسىزىلەر! ماقالە ئەۋەتىڭ! مۇشتەرى بولۇڭ!

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تەتقىقاتى» ژۇرنىلى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى

ش ئۇ ئار ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ نەشر ئەپكارى

2004- يىللىق 4 - سان (ئومۇمىي 93-سان)

پەسىللىك ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ژۇرنال

ھەر پەسىلنىڭ ئاخىرقى ئېيىنىڭ 5-كۈنى نەشرىدىن چىقىدۇ

باش مۇھەررىر: ئابدۇرازاق تۆمۈر

مۇئاۋىن مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىز مامۇت

بۇ ساننىڭ ئىجرائىي تەھرىرى: رەشىدە مامۇت

مۇندەرىجە

سىياسىي نەزەرىيە تەتقىقاتى

- «ئۈچكە ۋەكىللىك قىلىش» مۇھىم ئىدىيىسىنى يېتەكچى قىلىپ، يېڭى دەۋردىكى مىللەتلەر خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدا.....ئەرشىدىن ھەمدۇللا 1
- ماركىسىنىڭ ئالاقە ئەمەلىيىتى قارىشىنىڭ ھازىرقى دەۋردىكى ئىلمىي قىممىتى توغرىسىدا.....ئابدۇغېنى ئېلاخۇن 5
- شىنجاڭدىكى مىللىي يېزىلارنىڭ قۇرۇلۇشى توغرىسىدا..... گۈلباھار مۇھەممەتئىياز 9

ئىقتىساد ، قانۇن تەتقىقاتى

- شىنجاڭنىڭ رايون ئىقتىسادىنى جايلاشتۇرۇشنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە ماسلاشتۇرۇپ تەرەققىي قىلدۇرۇش تەدبىرلىرى.....دىلمۇرات ھوشۇر 14
- ئوتتۇرا كىچىك تىپتىكى كارخانىلارنى ئۇچۇرلاشتۇرۇش مەسىلىسى توغرىسىدا.....رەھىمە مۇھەممەت 19
- يېزا يەر تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش توغرىسىدا ئىزدىنىش.....ئۆمەر جان تىلەم 22
- تۇراقلىق مۈلۈك قىممىتىنىڭ كېمىيىشى توغرىسىدا.....يۈسۈر ساۋۇت 25
- مۇكاپاتلىق باج تالۋنى ۋە ئۇنىڭ رولى توغرىسىدا.....ئىليار ئابلىز 28
- ھۆسن تۈزەش سەۋەبىدىن كېلىپ چىققان ماجرالارنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىش توغرىسىدا.....خالدە ئەنۋەر 32

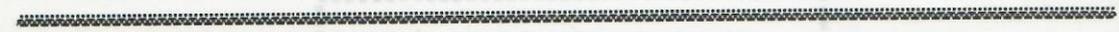
تارىخ، مەدەنىيەت، دىن تەتقىقاتى

- «ئۈچ» دېگەن بەر نامىنىڭ كېلىپ چىقىشى توغرىسىدا.....خوجا نىياز ، مۇھەممەدجان مۆمىن 36
- سېرىق ئۇيغۇرلارنىڭ ئانا ماكانى ۋە نامى ھەققىدە مۇھاكىمە.....غالىپ بارات ئەرك 40
- ئەمىر تۆمۈر ۋە ئۇنىڭ ئوتتۇرا ئاسىيا مەدەنىيىتىگە كۆرسەتكەن تەسىرى.....مۇراتجان ئىسمائىل 47

- دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدا ئابدالارنىڭ تەتقىق قىلىنىش ئەھۋالى.....ئەلى غوپۇر 51
 قەدىمكى ئۇيغۇرلارنىڭ ماتېماتىكا چۈشەنچىلىرى توغرىسىدا ئىزدىنىش.....غەيرەتجان ئوسمان 58
 ئىسلام دىنى ۋە ئىسلام مەدرىسە مائارىپى.....ئەخمەتجان ھەسەن 63
 قەدىمكى ئۇيغۇرلاردا ئانىمىز ئېتىقادى ۋە ئۇنىڭ
 ھازىرقى زامان ئورمۇشمىزىدىكى ئىزناسى توغرىسىدا.....ن. توختى ھ. ياسىن 69

تىل - ئەدەبىيات تەتقىقاتى

- ئىجتىمائىي پەن ۋە ئەدەبىيات-سەنئەت ساھەسىدىكى ئىختىساسلىقلار
 تەتقىقاتىنى بېغى پەللىگە كۆتۈرەيلى.....ئەسكەت كەرىمباي 75
 ئۇيغۇر تىلىدىكى «مۇ، چۇ، غۇ، يۇ، دە، ھە» ئۇلانمىلىرى ھەققىدە.....رەشىدە مامۇت 80
 تىل پوزىتسىيىسى ھەققىدە.....ئادىل ئابلەت 87
 ئۇيغۇرلاردا رەڭ سۆزلىرى ۋە ئۇلارنىڭ سىمۋوللۇق مەنىلىرى.....ئايىشەمگۈل ئابدۇرېشىت 89
 خەنزۇ تىلىدىكى «ن» سۆزى ۋە ئۇنىڭدىن تۈزۈلگەن سۆز بىرىكمىلىرى توغرىسىدا.....مېھرىگۈل مامۇت 96
 ناۋائىنىڭ ئارۋۇز دائىرىسى ھەققىدىكى چۈشەنچىلىرى توغرىسىدا.....زەمىر سەئىدۇللازادە 99
 رومانلارنى مەدەنىيەت موتىفى نۇقتىسىدىن
 تەتقىق قىلىش ھەققىدە قىسقىچە مۇلاھىزە.....ھەبىبۇللا ئابدۇسالام 107
 مەدەنىيەت مۇھىتىدىكى پروزا ئىجادىيىتى.....ئارزىگۈل 112
 ئۇيغۇر رومانچىلىقىدىكى بېغى يۈزلىنىش ۋە ساقلانغان مەسىلىلەر ھەققىدە.....شاۋكەت ئېلاخۇن 117
 ئۇيغۇر خەلق ماقالى-تەمسىللىرىدىكى ئىجتىمائىي
 ئەمگەك قارىشى ھەققىدە قىسقىچە مۇلاھىزە.....مۇرات ئەزىزى، راخمان ياسىن 121

«شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تەتقىقاتى» ژۇرنىلىنىڭ تەھرىر ھەيئەتلىرى

- مۇدىر ھەيئەت: ئابدۇرازاق تۆمۈر (تەتقىقاتچى)
 مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتلەر: ئابدۇرازاق سايىم (ئالىي مۇھەررىر)
 گوتەيشەن (كاندىدات تەتقىقاتچى)
 ھەيئەتلەر: ئابدۇرازاق تۆمۈر (تەتقىقاتچى) ئابدۇرازاق سايىم (ئالىي مۇھەررىر) ئاۋۇت توختى
 (تەتقىقاتچى) ئابدۇشۈكۈر تۇردى (تەتقىقاتچى) تاھىرجان مۇھەممەد (تەتقىقاتچى)
 ئارىسلان ئابدۇللا (پروفېسسور) ئابلىكىم ھەسەن (پروفېسسور) ئادىل خالىق
 (پروفېسسور) ئابلەت نۇردۇن (ئالىي مۇھەررىر) ئىسلامجان شېرىپ (ئالىي مۇھەررىر)
 ئابدۇرېھىم خالىق (كاندىدات تەتقىقاتچى) نۇرمۇھەممەت توختى (كاندىدات تەتقىقاتچى)
 ھەبىبۇللا ئابدۇسالام (كاندىدات تەتقىقاتچى) پەرھات جىلان (كاندىدات تەتقىقاتچى)
 ئابلىز مامۇت (كاندىدات ئالىي مۇھەررىر)
 باش كاتىپ: ئابلىز مامۇت (كاندىدات ئالىي مۇھەررىر)